

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

Finančni računi Slovenije

Četrtna informacija

Julij 2022

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

Naslov: Finančni računi Slovenije, četrtna informacija

Mesec in leto izdaje: julij 2022

Izdajatelj:

Banka Slovenije

Slovenska 35, 1505 Ljubljana, Slovenija

www.bsi.si

Uporaba in objava podatkov ter delov besedila
sta dovoljeni le z navedbo vira.

© Banka Slovenije

Kazalo

Povzetek dogajanj v zadnjem letu	4
<hr/>	
1 Nefinančne družbe	5
<hr/>	
2 Centralna banka	6
<hr/>	
3 Druge denarne finančne institucije	7
<hr/>	
4 Drugi finančni posredniki	8
<hr/>	
5 Zavarovalne družbe in pokojninski skladi	9
<hr/>	
6 Država	10
<hr/>	
7 Gospodinjstva	11
<hr/>	
8 Tujina	12

Povzetek dogajanj v zadnjem letu (od drugega četrtertletja 2021 do prvega četrtertletja 2022)

Nefinančne družbe so močno povečale terjatve in obveznosti iz komercialnih kreditov.

Centralna banka je v okviru programa odkupov vrednostnih papirjev opazno zmanjšala svojo aktivnost.

Banke so močno okrepile posojilno aktivnost ter povečale vloge pri centralni banki in obveznosti iz vlog.

Drugi finančni posredniki so izboljšali finančni položaj do tujine, poslabšali pa so ga do gospodinjstev in zavarovalnih družb.

Zavarovalne družbe in pokojninski skladi so povečali naložbe v lastniške vrednostne papirje.

Država je zmanjšala terjatve iz vlog ter obveznosti iz dolžniških vrednostnih papirjev in najetih posojil. Primanjkljaj je v zadnjem letu znašal 2,2 mrd EUR oz. 4,1% BDP.

Gospodinjstva so zmanjšala prirast vlog ter povečala prirast najetih posojil na ravni pred pandemijo.

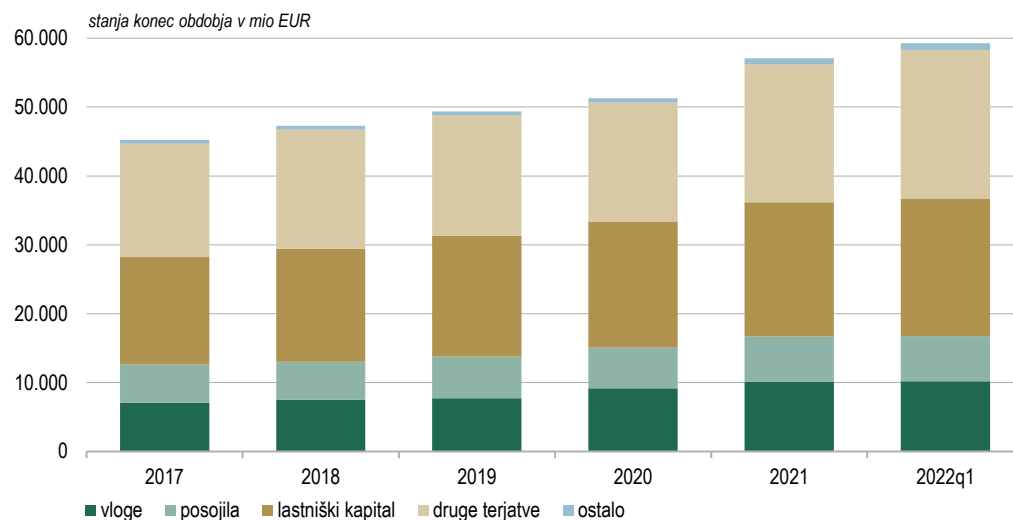
Tujina je poslabšala finančni položaj, najbolj do države in gospodinjstev, izboljšala pa ga je do centralne banke in nefinančnih družb.

Finančna sredstva nefinančnih družb so konec prvega četrletja 2022 znašala 59,2 mrđ EUR in so se v zadnjem letu povečala za 6,4 mrđ EUR. **Druge terjatve** so dosegle 21,6 mrđ EUR in so se povečale za 3,6 mrđ EUR. Največ terjatev je bilo v obliki komercialnih kreditov in predujmov (82%), od tega 51% do tujine in 38% v okviru lastnega sektorja. Naložbe v **lastniški kapital** so se povečale za 1,5 mrđ EUR in so znašale 19,9 mrđ EUR. Večina naložb je bila znotraj lastnega sektorja (75%). **Gotovina in vloge** so se povečale za 427 mio EUR in dosegle 10,2 mrđ EUR, od tega 87% pri domačih bankah.

Obveznosti nefinančnih družb so znašale 101 mrđ EUR in so se povečale za 8,7 mrđ EUR. Obveznosti iz **lastniškega kapitala** so dosegle 54,6 mrđ EUR in so narasle za 3,5 mrđ EUR, od tega 783 mio EUR zaradi transakcij. Največji lastniki so bili nefinančne družbe (27%), tujina (27%), gospodinjstva (24%) in država (17%). Najeta **posojila** so znašala 23,9 mrđ EUR, od tega 42% pri bankah in 30% v tujini, ter so se povečala za 1,9 mrđ EUR. Nefinančne družbe so imele 21,9 mrđ EUR **drugih obveznosti**, ki so narasle za 3,3 mrđ EUR. Največ obveznosti je bilo iz komercialnih kreditov in predujmov (75%), od tega 50% do tujine in 41% znotraj lastnega sektorja.

Primanjkljaj finančnih sredstev glede na obveznosti je znašal 41,8 mrđ EUR in se je povečal do gospodinjstev (za 1,2 mrđ EUR), tujine (za 1 mrđ EUR) in bank (za 307 mio EUR), zmanjšal pa do države (za 358 mio EUR). **Medsebojne terjatve in obveznosti** nefinančnih družb so predstavljale 46% finančnih sredstev in 27% obveznosti.

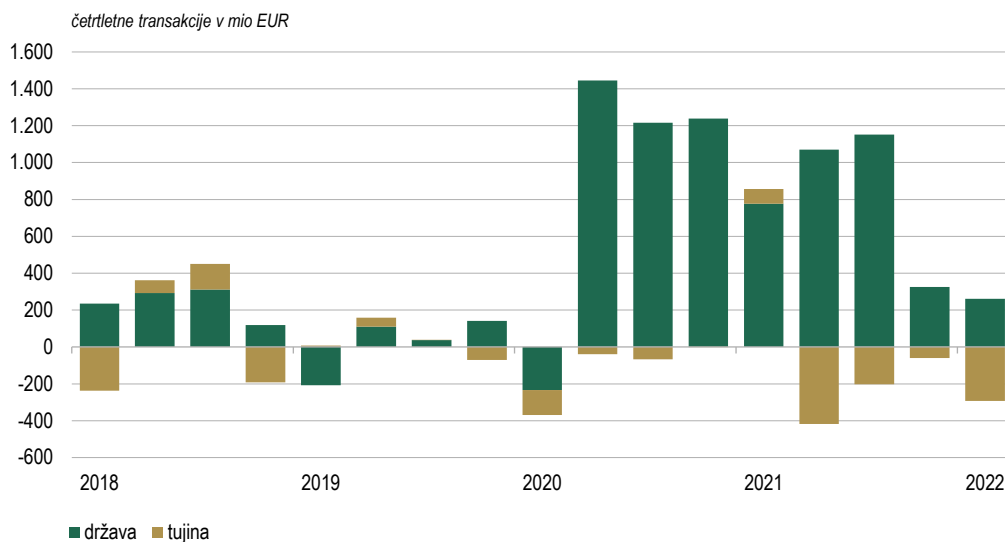
Slika 1: Finančna sredstva nefinančnih družb

Finančna sredstva centralne banke so konec prvega četrtertja 2022 znašala 34,3 mrd EUR in so se v zadnjem letu povečala za 3 mrd EUR. Centralna banka je imela naložbe v dolžniške vrednostne papirje (55%) in vloge (41%). Naložbe v **dolžniške vrednostne papirje** so se povečale za 182 mio EUR na 18,7 mrd EUR kot posledica pozitivnih transakcij (1,9 mrd EUR) in negativnih vrednostnih sprememb (-1,7 mrd EUR). Med naložbami prevladujejo državni vrednostni papirji (73%). Centralna banka je imela 13,9 mrd EUR terjatev iz **vlog**, ki so narasle za 1,9 mrd EUR, predvsem do tujine (iz naslova terjatev v sistemu Target¹) in do bank (iz naslova danih posojil).

Obveznosti centralne banke so znašale 34,3 mrd EUR in so se povečale za 3 mrd EUR. Obveznosti iz **gotovine** so dosegle 7,1 mrd EUR, od tega največ do gospodinjstev. Obveznosti iz **vlog** so znašale 24,7 mrd EUR, od tega 38% do bank, 34% do države in 28% do tujine. Vloge bank so se povečale za 1,3 mrd EUR, vloge tujine pa za 2 mrd EUR (večinoma obveznosti do Evrosistema iz prilagoditve evro bankovcev²).

Slika 2: Terjatve centralne banke iz dolžniških vrednostnih papirjev do države in tujine

¹ Neto pozicija centralne banke v plačilnem sistemu Target se evidentira med terjatvami iz vlog (pozitivno stanje) ali med obveznostmi iz vlog centralne banke (negativno stanje) do ECB. Konec prvega četrtertja 2022 so terjatve v sistemu Target dosegle 11,2 mrd EUR.

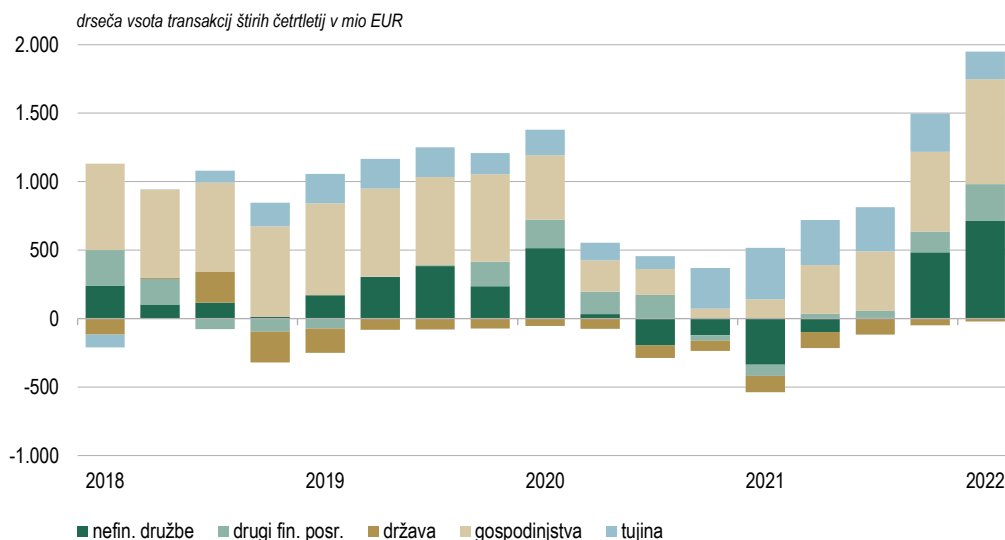
² Obveznost centralne banke iz gotovine se v finančnih računih izkazuje po ključu za razdelitev bankovcev v Evrosistemu. Razlika med gotovino, ki ji je dodeljena po ključu, in gotovino, ki jo daje v obtok, predstavlja prilagoditev in se evidentira med terjatvami (pozitivna razlika) ali med obveznostmi (negativna razlika) iz vlog.

Finančna sredstva bank³ so konec prvega četrtertletja 2022 znašala 49,6 mrd EUR in so v zadnjem letu narasla za 2,8 mrd EUR. Dana **posojila** so predstavljala 26,5 mrd EUR oz. 53% naložb⁴, največ gospodinjstvom (44%) in nefinančnim družbam (38%). Banke so močno okrepile posojilno aktivnost in povečale posojila za 1,9 mrd EUR, od tega gospodinjstvom za 754 mio EUR in nefinančnim družbam za 687 mio EUR. Terjatve iz **gotovine in vlog** so dosegle 12,5 mrd EUR, od tega 9,8 mrd EUR pri centralni banki, pri kateri so se v zadnjem letu povečale za 1,4 mrd EUR. Naložbe v **dolžniške vrednostne papirje** so se zmanjšale za 738 mio EUR in so znašale 8,2 mrd EUR, pri čemer je bilo 66% naložb v tujih, 30% pa v državnih vrednostnih papirjih.

Obveznosti bank so znašale 48,4 mrd EUR in so se povečale za 3 mrd EUR. Najpomembnejši vir sredstev bank so predstavljale prejete **vloge**⁵ v znesku 41 mrd EUR, predvsem gospodinjstev (59%) in nefinančnih družb (22%). Vloge so se povečale za 1,9 mrd EUR, od tega gospodinjstev za 965 mio EUR in centralne banke za 772 mio EUR. **Kapital** bank je predvsem zaradi pozitivnih vrednostnih sprememb narasel za 569 mio EUR in je znašal 5,1 mrd EUR z največjima deležema tujine (71%) in države (19%). Obveznosti iz **dolžniških vrednostnih papirjev** so se povečale za 496 mio EUR in dosegle 1,5 mrd EUR.

Neto finančni položaj bank se je izboljšal do tujine (za 666 mio EUR) in centralne banke (za 534 mio EUR), poslabšal pa do države (za 1,4 mrd EUR).

Slika 3: Terjatve bank iz posojil

³ V četrtrletni informaciji je za sektor druge denarne finančne institucije uporabljen izraz banke.

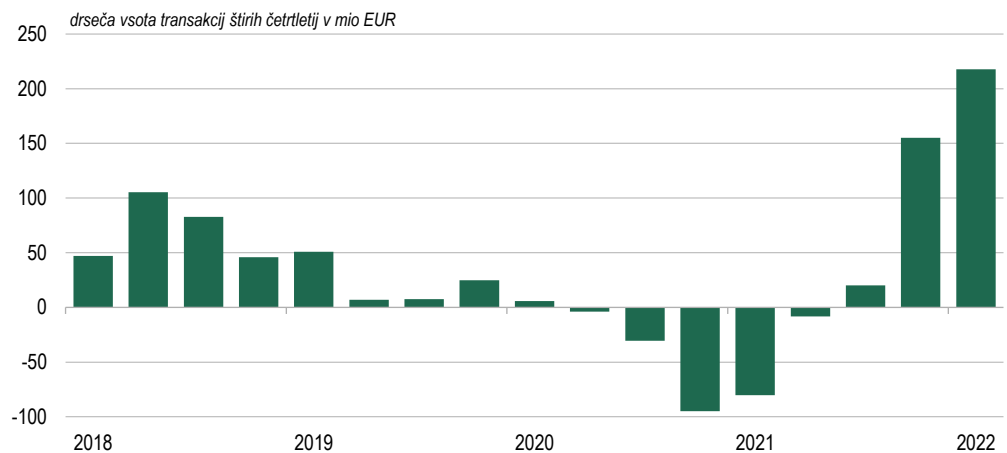
⁴ Konec prvega četrtertletja 2022 so oslabitve na posojilih dosegle 0,5 mrd EUR, kar je predstavljalo 2% vrednosti posojil. V finančnih računih se oslabitve na posojilih odražajo šele ob dokončnem odpisu terjatev. Posojila ne vključujejo medbančnih posojil, ki so prikazana med vlogami.

⁵ Obveznosti bank iz najetih posojil pri centralni banki, bankah in v tujini se izkazujejo med vlogami.

Finančna sredstva drugih finančnih posrednikov so konec prvega četrtertja 2022 znašala 10,7 mrd EUR in so v zadnjem letu narasla za 1,5 mrd EUR. Naložbe v **lastniški kapital** so dosegle 5,7 mrd EUR, od tega so imeli največ naložb v tujino (60%) in nefinančne družbe (29%). Naložbe so se povečale za 741 mio EUR, največ do tujine. Dana **posojila** so znašala 2,8 mrd EUR, največ gospodinjstvom (49%) in nefinančnim družbam (43%), skupno pa so se povečala za 263 mio EUR. **Vloge** so se povečale za 247 mio EUR in dosegle 972 mio EUR, od tega 96% pri domačih bankah. Naložbe v **dolžniške vrednostne papirje** so znašale 734 mio EUR, pri čemer je bilo 93% naložb v tujih vrednostnih papirjih.

Obveznosti drugih finančnih posrednikov so znašale 10,3 mrd EUR in so se povečale za 1,5 mrd EUR. Vrednost **lastniškega kapitala** je dosegla 7,3 mrd EUR in se je povečala za 1,3 mrd EUR. Najpomembnejša postavka v lastniškem kapitalu so bile **enote investicijskih skladov** (60%), predvsem v lasti gospodinjstev (62%) ter zavarovalnih družb in pokojninskih skladov (28%). Vrednost investicijskih skladov se je povečala za 824 mio EUR in je dosegla 4,4 mrd EUR, pri čemer so neto prilivi znašali 409 mio EUR. Najeta **posojila** so dosegla 2,6 mrd EUR, od tega 56% pri bankah (povečanje za 277 mio EUR) in 28% v tujini (zmanjšanje za 109 mio EUR).

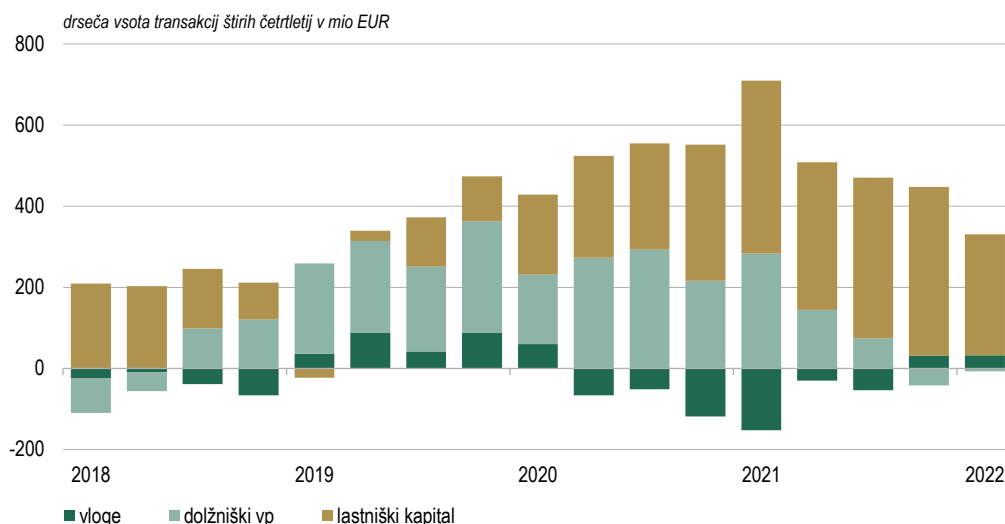
Slika 4: Terjatve drugih finančnih posrednikov iz posojil

Finančna sredstva zavarovalnih družb in pokojninskih skladov so konec prvega četrletja 2022 znašala 12,7 mrd EUR in so se v zadnjem letu povečala za 263 mio EUR. Največ finančnih sredstev so imeli naloženih v **dolžniške vrednostne papirje** (6,5 mrd EUR), predvsem v tuje (78%) in državne (16%). Naložbe so se zaradi negativnih vrednostnih sprememb zmanjšale za 369 mio EUR. Naložbe v **lastniški kapital** so se povečale za 516 mio EUR in dosegle 4,7 mrd EUR, pri čemer so imeli največ naložb v tujino (52%), investicijske sklade (28%) in zavarovalne družbe (11%). Vloge so znašale 626 mio EUR, od tega 95% pri domačih bankah.

Obveznosti zavarovalnih družb in pokojninskih skladov so znašale 12,8 mrd EUR in so se povečale za 638 mio EUR. **Zavarovanja in pokojninske sheme** so predstavljale največji del obveznosti (9,7 mrd EUR) in so se povečale za 313 mio EUR. V njihovi strukturi je znašal delež pokojninskih pravic 47%, življenjskih zavarovanj 34%, rezervacij iz neživljenjskih zavarovanj pa 20%. Obveznosti iz **lastniškega kapitala** so se povečale za 331 mio EUR in dosegle 2,7 mrd EUR. Najpomembnejši lastniki zavarovalnih in pokojninskih družb so bili država (41%), tujina (22%) ter zavarovalne družbe in pokojninski skladi (21%).

Slika 5: Terjatve zavarovalnih družb in pokojninskih skladov iz vlog, dolžniških vrednostnih papirjev in lastniškega kapitala

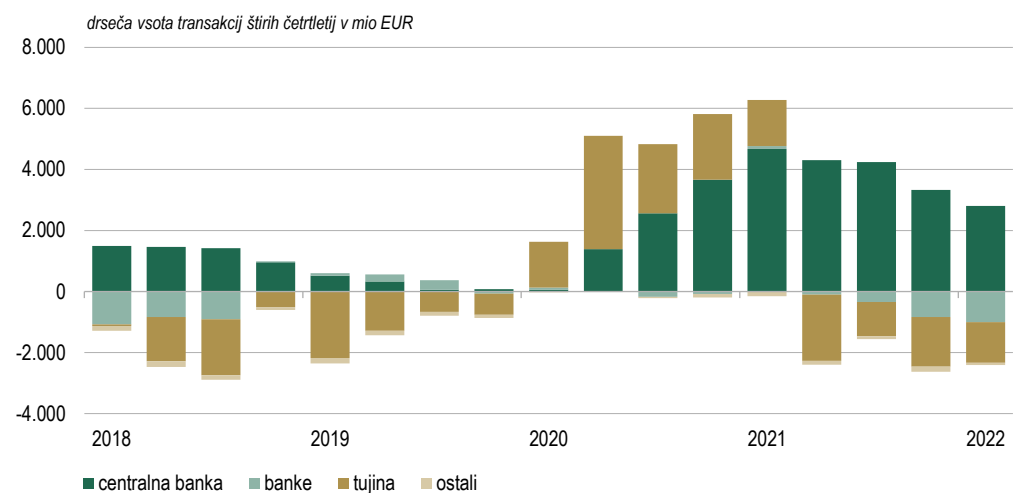

Finančna sredstva države so konec prvega četrtertletja 2022 znašala 36 mrd EUR in so se zmanjšala za 2,8 mrd EUR. Država je imela 17,4 mrd EUR naloženih v **lastniški kapital**, največ v nefinančne družbe (54%), znotraj lastnega sektorja (19%) in v centralno banko (9%). Naložbe so se zaradi negativnih vrednostnih sprememb zmanjšale za 458 mio EUR. **Vloge** so dosegle 11,1 mrd EUR, od tega 75% pri centralni banki, 14% v tujini in 5% pri bankah, ter so se zmanjšale v tujini za 1,4 mrd EUR. Terjatve iz **posojil** so znašale 3,4 mrd EUR, od tega 41% do tujine in 30% do nefinančnih družb. **Druge terjatve** so dosegle 3,4 mrd EUR, od tega 89% terjatve, ki vključujejo davke in prispevke, ter so se zmanjšale do nefinančnih družb za 417 mio EUR. Največ drugih terjatev je imela država do nefinančnih družb (45%), znotraj lastnega sektorja (30%) in do gospodinjstev (15%).

Obveznosti države so znašale 52 mrd EUR in so se zmanjšale za 4 mrd EUR. Država je imela 36,3 mrd EUR obveznosti iz **dolžniških vrednostnih papirjev**, največ do tujine (53%), centralne banke (38%) in bank (7%). Neto izdaje so dosegle 399 mio EUR, vrednostne spremembe pa -3,9 mrd EUR. Obveznosti države so se zmanjšale do tujine (za 3,5 mrd EUR) in bank (za 1,2 mrd EUR), povečale pa do centralne banke (za 1,4 mrd EUR). Najeta **posojila** so znašala 4,9 mrd EUR, od tega 61% v tujini in 30% pri bankah, in so se zmanjšala za 398 mio EUR, predvsem v tujini. Konsolidirani **dolg** (po tržni vrednosti z natečenimi obrestmi) je dosegel 40,9 mrd EUR oz. 76% BDP (konec prvega četrtertletja 2021 je znašal 44,8 mrd EUR oz. 95% BDP). **Druge obveznosti** so dosegle 4,9 mrd EUR. Največ drugih obveznosti je imela država do nefinančnih družb (36%), znotraj lastnega sektorja (21%) in do tujine (20%).

Država je zmanjšala **primanjkljaj finančnih sredstev glede na obveznosti** za 1,2 mrd EUR na 16,1 mrd EUR, predvsem zaradi pozitivnih vrednostnih sprememb v znesku 3,4 mrd EUR. **Primanjkljaj v transakcijah** je v zadnjem letu znašal 2,2 mrd EUR oz. 4,1% BDP.

Slika 6: Obveznosti države iz dolžniških vrednostnih papirjev

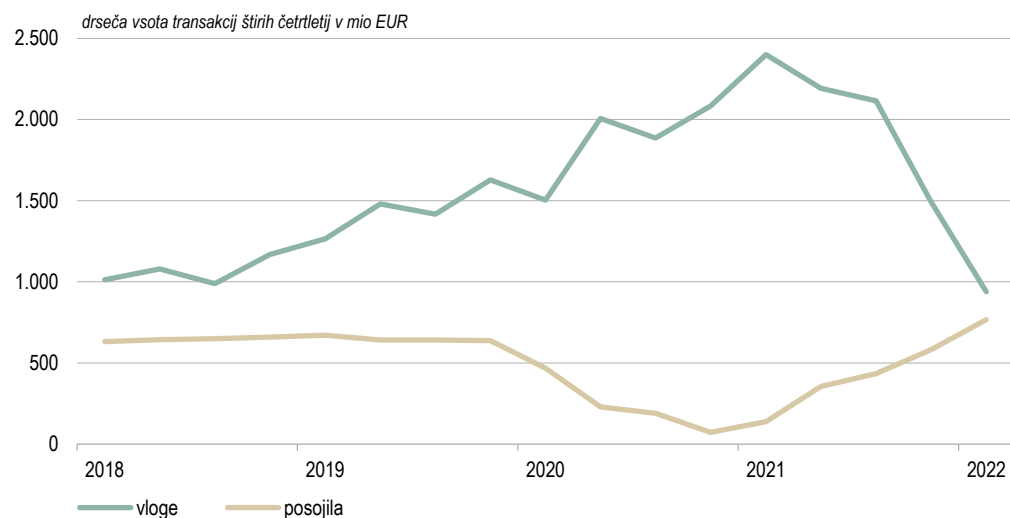

Finančna sredstva gospodinjstev so konec prvega četrtertja 2022 znašala 68,8 mrd EUR in so se v zadnjem letu povečala za 4,8 mrd EUR. **Vloge** so se povečale za 1,1 mrd EUR in so znašale 26,4 mrd EUR, od tega 91% v domačih bankah, pri čemer je bilo 80% vlog na vpogled. Terjatve iz **gotovine** so dosegle 7,3 mrd EUR. Naložb v **lastniški kapital** je bilo za 21,3 mrd EUR, največ v nefinančne družbe (63%), tujino (19%) in investicijske sklade (13%). Naložbe so se povečale za 2 mrd EUR, od tega zaradi transakcij za 800 mio EUR. Terjatve iz **zavarovanj in pokojninskih shem** so narasle za 276 mio EUR na 8,7 mrd EUR. Pokojninske pravice so predstavljale 52%, življenjska zavarovanja 39%, rezervacije iz neživljenjskih zavarovanj pa 9%.

Obveznosti gospodinjstev so znašale 15,8 mrd EUR in so se v zadnjem letu povečale za 1,1 mrd EUR. Najeta **posojila** so dosegla 14 mrd EUR, od tega 84% pri bankah in 10% pri drugih finančnih posrednikih ter so se povečala za 945 mio EUR.

Presežek finančnih sredstev nad obveznostmi je znašal 53 mrd EUR in se je povečal za 3,7 mrd EUR, najbolj do nefinančnih družb (za 1,2 mrd EUR), tujine (za 940 mio EUR), drugih finančnih posrednikov (za 568 mio EUR) ter centralne banke (za 536 mio EUR).

Slika 7: Terjatve gospodinjstev iz vlog in obveznosti iz posojil do bank

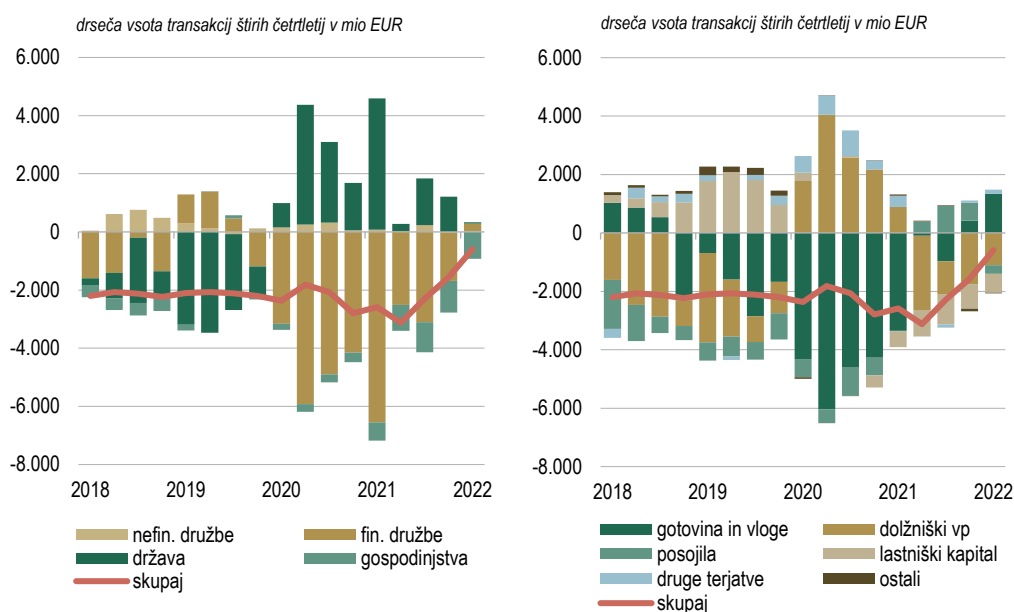

Finančna sredstva tujine so konec prvega četrtertja 2022 znašala 73,6 mrd EUR in so se v zadnjem letu povečala za 2,1 mrd EUR. Naložbe v **dolžniške vrednostne papirje**, med katerimi prevladujejo državni vrednostni papirji, so dosegle 20,3 mrd EUR in so se zmanjšale za 3,2 mrd EUR (od tega za 1,3 mrd EUR zaradi transakcij). Naložbe v **lastniški kapital** so znašale 19,7 mrd EUR (74% v nefinančne družbe in 19% v banke) ter so se povečale za 1,5 mrd EUR, večinoma zaradi pozitivnih vrednostnih sprememb (1 mrd EUR). Terjatve iz **posojil** so se povečale za 259 mio EUR ter so dosegle 11,1 mrd EUR, od tega 64% do nefinančnih družb in 27% do države.

Obveznosti tujine so znašale 70,8 mrd EUR in so se povečale za 4,1 mrd EUR. Obveznosti iz **gotovine in vlog** so narasle za 220 mio EUR na 19,4 mrd EUR, pri čemer so se povečale do centralne banke in gospodinjstev, zmanjšale pa do države. Tujina je imela 16,7 mrd EUR obveznosti iz **dolžniških vrednostnih papirjev**, od tega 32% do bank, 30% do zavarovalnih družb in pokojninskih skladov ter 29% do centralne banke. Do zmanjšanja za 846 mio EUR je prišlo zaradi vpliva negativnih vrednostnih sprememb. Obveznosti iz **lastniškega kapitala** so se povečale za 1,9 mrd EUR (za 1,2 mrd EUR zaradi transakcij) in dosegle 16,4 mrd EUR, od tega 25% do gospodinjstev, 22% do nefinančnih družb, 20% do investicijskih skladov ter 15% do zavarovalnih družb in pokojninskih skladov.

Neto finančni položaj tujine se je poslabšal s 4,8 mrd EUR na 2,8 mrd EUR, najbolj do države (za 2,7 mrd EUR) in gospodinjstev (za 940 mio EUR), izboljšal pa do centralne banke (za 1,9 mrd EUR) in nefinančnih družb (za 1 mrd EUR). Neto finančne transakcije tujine so znašale -591 mio EUR, vrednostne spremembe pa -1,4 mrd EUR. Sektorsko gledano so tujino financirale finančne družbe (brez centralne banke) in gospodinjstva, medtem ko je tujina financirala centralno banko. Z vidika finančnih instrumentov so domači sektorji financirali tujino preko dolžniških vrednostnih papirjev, lastniškega kapitala in posojil, tujina pa domače sektorje preko gotovine in vlog.

Slika 8: **Neto finančni položaj tujine do domačih sektorjev in po finančnih instrumentih**

Institucionalni sektorji

- S.1 Gospodarstvo Slovenije
 - S.11 Nefinančne družbe
 - S.12 Finančne družbe
 - S.121 Centralna banka
 - S.122+S.123 Druge denarne finančne institucije
 - S.124 Investicijski skladi, razen skladov denarnega trga
 - S.125 Drugi finančni posredniki
 - S.126 Izvajalci pomožnih finančnih dejavnosti
 - S.127 Lastne finančne institucije in posojilodajalci
 - S.128 Zavarovalne družbe
 - S.129 Pokojninski skladi
 - S.13 Država
 - S.1311 Centralna država
 - S.1313 Lokalna država
 - S.1314 Skladi socialne varnosti
 - S.14 Gospodinjstva
 - S.15 Nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva
- S.2 Tujina
 - S.21 Članice Evropske unije (EU)
 - S.2111 Članice evroobmočja
 - S.2112 Ostale članice EU in institucije EU
 - S.22 Ostali svet

Finančni instrumenti

- F.1 Denarno zlato in posebne pravice črpanja
- F.2 Gotovina in vloge
 - F.21 Gotovina
 - F.22 Prenosljive vloge
 - F.29 Druge vloge
- F.3 Dolžniški vrednostni papirji
 - F.31 Kratkoročni dolžniški vrednostni papirji
 - F.32 Dolgoročni dolžniški vrednostni papirji
- F.4 Posojila
 - F.41 Kratkoročna posojila
 - F.42 Dolgoročna posojila
- F.5 Lastniški kapital in delnice ali enote investicijskih skladov
 - F.511 Delnice, ki kotirajo na borzi
 - F.512 Delnice, ki ne kotirajo na borzi
 - F.519 Drug lastniški kapital
 - F.52 Delnice ali enote investicijskih skladov
- F.6 Zavarovanja in pokojninske sheme
 - F.61 Tehnične rezervacije neživljenjskega zavarovanja
 - F.62 Pravice do življenjskega zavarovanja in vseživljenjske rente
 - F.63+F.64+F.65 Pokojninske pravice, terjatve pokojninskih skladov do upravljavcev pokojninskih skladov in pravice do nepokojninskih prejemkov
 - F.66 Rezervacije za terjatve v okviru standardiziranih jamstev
- F.7 Izvedeni finančni instrumenti in delniške opcije za zaposlene
- F.8 Druge terjatve in obveznosti
 - F.81 Komerčni krediti in predujmi
 - F.89 Drugo

Metodološko osnovo za sestavo finančnih računov predstavlja ESA2010 (European system of accounts).

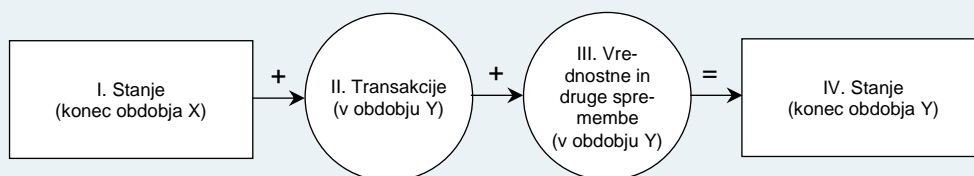
Osnovna načela ESA2010 so:

- vrednotenje vseh sredstev in obveznosti po tekoči tržni vrednosti;
- razlika med finančnimi sredstvi in obveznostmi predstavlja neto finančna sredstva.

Finančni računi prikazujejo stanja in tokove, ki jih imajo posamezni institucionalni sektorji v posameznih finančnih instrumentih kot terjatve in kot obveznosti.

Neto postavka finančnega računa predstavlja finančna sredstva zmanjšana za obveznosti in naj bi bila praviloma enaka neto postavki nefinančnega računa (neto posojanje oz. neto izposojanje).

Finančni računi tako prikazujejo razporejanje presežka oz. financiranje primanjkljaja posameznih institucionalnih sektorjev s transakcijami v finančnih instrumentih.

Finančni računi so nekonsolidirani in konsolidirani. V konsolidiranem računu so izločene terjatve in obveznosti med institucionalnimi enotami v okviru opazovanega sektorja.

Viri podatkov:

- četrtni podatki (stanja in transakcije) na osnovi neposrednega poročanja institucionalnih enot:
 - nefinančne družbe (S.11): prag poročanja nad 2 mio EUR bilančne vsote;
 - finančne družbe (S.12): prag poročanja nad 1 mio EUR bilančne vsote;
 - enote države (S.13): prag poročanja nad 8 mio EUR bilančne vsote;
- podatki bank;
- podatki investicijskih skladov;
- podatki institucij, ki izvajajo dejavnost najema;
- podatki mednarodnih naložb in plačilne bilance;
- podatki o vrednostnih papirjih;
- podatki za sektor države.

Podrobnejše informacije o finančnih računih lahko najdete na: <https://www.bsi.si/publikacije/statisticna-porocila/cetrtna-informacija-financni-racuni>